

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 39

25. září 2022

Cena: 10 Kč

Neztrácejme ze zřetele postavy z počátků českého křesťanství

I když se náš zájem v Církvi československé husitské soustřeďuje předně na dobu české reformace a osobnosti s ní spjaté, nelze ztrácet ze zřetele ani období před Janem Husem a husitstvím. Jedná se o samotné počátky formování české kultury a státního útvaru, které měly spojitost s šířením křesťanství. Do tohoto období počátků křesťanství v Čechách se řadí kněžna Ludmila (zemř. 921), kníže Václav (zemř. 929/935), biskup Vojtěch (zemř. 997) a opat Prokop (zemř. 1053). Tyto postavy jako věřící křesťané mají především vztahnost k Ježíši Kristu, současně k českému národu a jeho kultuře a k počátkům našeho státu, který se tak začal utvářet na křesťanských základech, na hodnotách vycházejících z Ježíšova učení.

Toto formování české národní kultury a státu však neprobíhalo v oddělenosti a vyčlenění, nýbrž v kontextu duchovně-politické provázanosti i střetávání kultur v tehdejší Evropě. Právě na těchto postavách z 10. století a jejich osudech se zrcadlí ve vzájemném propojování i v napětích poměr mezi východem a západem, mezi byzantskou a latinskou kulturou, vztah mezi Čechy a Němci, vztah světské a církevní moci, vztah mezi češtvím a evropanstvím.

V Církvi československé husitské se od jejího vzniku zřetelně projevuje zájem o postavy z dějin křesťanství v naší vlasti a Evropě, jakými jsou kněžna Ludmila, kníže Václav, biskup Vojtěch a opat Prokop. V liturgických textech se vyskytují formuláře k památce knížete Václava a v dřívějších bohoslužebných knihách i kněžny Ludmily a opata Prokopa. Ve sborech naší církve se v liturgickém prostoru nacházejí, i když spíše ojediněle, vyobrazení postav Václava, Ludmily nebo opata Prokopa, jako je tomu například ve Sboru Cyrila a Metoděje v Pěnčíně. Starobylý kostel sv. Václava Na Zderaze v Praze na Novém Městě, náležející naší církvi a znovuotevřený v roce 1929, je

místem, vztahujícím se k tradici spjaté s českým knížetem Václavem. Sochař František Bílek zde vedle sebe zobrazil Ludmilu, Václava, Jana Husa a Jana Amose Komenského.

Církev československá se připojila ke svatováclavským oslavám v roce 1929 a dr. František Kovář, pozdější patriarcha, viděl tradici svatováclavskou a husitskou nikoli v protikladu, ale naopak ve vzájemném spojení. Ve své přednášce říká: „Úcta a tradice svatováclavská měly velký význam i u Husa a husitství, neboť oni ctili také svaté jako přímluvce u Boha, stavěli se jen proti přehnanostem v ní a zaměňování svatých za Boha.“ Ve své přednášce František Kovář dále vyslovuje názor: „My však nestavíme se proti Václavovi knížeti, osobě historické, ani proti národnímu a státnímu významu této tradice... ale stavíme se proti zneužívání jména Václavova a tradice s ním spojené.“ Z dějin 20. století víme, že tato svatováclavská tradice byla zneužita v době protektorátu, ale stejně tak byla zneužita i tradice husitská v době komunistického režimu.

Jedním z ideových zdůvodnění našeho zájmu o knížete Václava a další osobnosti, považované v Církvi římskokatolické za světce a zemské patrony, je tedy pohled do doby husitství. Střední většinový proud utrakvismu v návaznosti na učení a zbožnost Jana Husa zachoval úctu k českým světcům z počátku křesťanství v naší vlasti, žijícím v 10. století. Ve své „Kronice české“ konzervativní utrakvistický kněz Bohuslav Bilejovský s úctou pojednává o svatém Václavovi, svaté Ludmile, svatém Vojtěchovi i svatém Prokopovi. Utrakvisté zdůrazňovali, že tyto postavy žily v době, kdy se podávala svátost těla a krve Páně podobou, a všechny z nich podporovaly slovanskou bohoslužbu, tedy bohoslužbu v mateřském jazyce v návaznosti na Cyrila a Metoděje. Ale také Jan Amos Komenský, dějepisec Jednoty bratrské, píše v „Historii o protivěnstvích církve české“ o Ludmile, Václavovi a Vojtěchovi jako o křesťanských mučednících.

Starobylá místa na Moravě i v Čechách dokládají počátky naší kultury a státu ve spojitosti s šířením křesťanství. Jsou to pozoruhodná místa naší historické a kulturní paměti – Mikulčice u Hodonína, Tetín, Levý Hradec, Budeč, Stará Boleslav, Sázava, Libice nad Cidlinou a další. Navštívil jsem je opakovaně, jak při různých církevních a společenských příležitostech, ale také při osobním cestování jako turista.

Naše církev se věnovala obnově rodiště Jana Husa v Husinci, kam přicházejí mnozí návštěvníci jižních Čech. Otevřeli jsme rodiště dr. Karla Farského ve Škodějově turistům, kteří objevují krásy přírody v Podkrkonoší.

Pokračování na str. 3

90. výročí Husova sboru v Litomyšli

Letos v září si s vděčností připomínáme 100 let existence náboženské obce v Litomyšli a zároveň devět desetiletí služby zdejšího Husova sboru nacházejícího se v centru města na Touloucově náměstí.

Náboženská obec Církve československé (husitské) v Litomyšli vznikla v roce 1922. Jejím prvním farářem byl Jaromír Metyš, vynikající hudebník a později spoluzakladatel hudebního festivalu Smetanova Litomyšl. V roce 1930 církev zakoupila dvě školou uvolněné budovy na Touloucově náměstí stojící na místě vyhořelého středověkého vojenského špitálu (odtud místní název na Špitálku). Dům č. 152 přestavěla na Husův sbor a z renesančního domu č. 151, v němž kdysi žila, působil a zemřela česká buditelka a autorka známé kuchařky M. D. Rettigová, se stala fara. První plán přestavby vypracoval Ing. Josef Petříček a návrh na současnou úpravu Husova sboru s mohutným kruhovým oknem přivádějícím světlo do poměrně strohého interiéru pochází od choceňského architekta Čeňka Mužíka. Duší celého díla pak byl bratr stavitel Josef Mikulecký. Interiéru Husova sboru dominovala plastika M. J. Husa od Františka Bílka, zapůjčená Galerií hlavního města Prahy. Hudební úroveň zdejšího kůru zvýšily varhany pocházející z Basileje, které sem byly umístěny v roce 2015.

Obě budovy jsou zařazeny v prvním památkovém pásmu UNESCO.

Historii sboru, osobnost prvního zdejšího faráře, ale i například litomyšlského rodáka, patriarchy naší církve bratra Josefa Špaka připomínají i setkání, konaná v Litomyšli 24. a 25. září.

redakce

„Na tebe, národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti nemohu, nýbrž tebe pokladů svých, kteréž mi byl svěřil Pán, dědicem činím. Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na hlavy naše uvedeného, vládá věci tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český! A pro tuto naději tebe dědicem činím všeho toho, co jsem kolí po předcích svých zdědila: Napřed milost k pravdě Boží čisté, kterouž nám před jinými národy prvé službou Mistra Jana Husa našeho ukazovati začal Pán.“

Jan Amos Komenský

Svatý Václav - iluminace v utrakvistickém Žlutickém kancionálu z roku 1558

- vyd. 2008

Ty už nepřebýváš v lidském těle

Olga Nytrová

*Jako když mluvím ve snu s někým
kdo už nežije
a on za mne
strčí ruku možná
do ohně
protože jemu už
se nemůže nic stát*

*Provede mě ohnivým schodištěm
za ruku
a ještě se usmívá
jako seraf*

*Jeho vidění není
omezeno prostorem
čas ho nesvívá
Jeho bytí září
a rozestupuje se
do vějířů duhového nekonečna*

*Lampa lásky v srdci
se rozsvěcuje
Oči nevidí nic
ale duše všechno*

Jak žít

Bohumil Ždichynec

*V prostoru vnitřního vesmíru
zhášíš beznaděj, války a nelásku,
v očistci oči kladeš klastr snů.
Přelétáš jak motýl nad planetou
a kocháš se její krásou,
aby ses dotkl skrze tělo jevu času,
a pochopil úmysl stvořitele.*

*Ne slova, nýbrž pocity měří
lehkost bytí v jeho tíži..?*

O HLEDÁNÍ A NALÉZÁNÍ, Olga Nytrová a Bohumil Ždichynec
Praha 2021

Z kazatelského plánu

16. neděle po svatém Duchu

Lide můj, naslouchej učení mému, k slovům úst mých nakloň ucho.

(Žalm 78,1)

První čtení: Ámos 6,1a.4-7

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):

2. Za dar odvahy bojovat dobrý boj víry až do konce, modleme se k Hospodinu.
3. Za vytrvalost v našem duchovním zápasu se silami hříchu a zla, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, odvrát' nás ode všeho, co svádí z cesty spasení, a naši mysl učíš bdělou a pozornou, abychom o tvém zákoně rozjímali a podle něj žili! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Timoteovi 6, (6-11a) 11b-19

Evangelium: Lukáš 16,19-31

Verše k obětování: Žalm 119,12-13

Verš k požehnání: Lukáš 6,21

Modlitba k požehnání

Panovníku Hospodine, obnov svou církev, aby se její jednota stala viditelnou bohatství duchovních darů, které jí svěřuješ, ať se dostane ke všem, kdo hladoví a žízní po pravém životě! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 27, 62, 104, 109, 306, 308, 312

Mezi životem a smrtí

Lidské vědomí je obklopeno tajemstvím, je to snad největší tajemství života na této zemi. Předpokládejme, že mnohé procesy vědomí, jako je myšlení, vnímání, chování, rozhodování a podobně, se vyvinuly a vyvíjejí na základě potřeb sebezáchovy druhů, tedy i člověka; čemuž odpovídá koloběh hmoty a energie. Jednotlivé procesy vědomí představují procesy strukturování, tvoření celků na podkladě neustálé vzájemné interakce. Nechová se vědomí podobně jako kvantové jevy?

Připomeňme, že vlastnosti elektronů způsobují, že mohou mít povahu jak částice, tak i vlny. Kvantová fyzika vysvětluje experimentálně uvedený jev působením našeho vědomí na zevní svět. Stejně tak je možný i opačný pohled – nemění se okolní svět, ale měníme se my. Vlnový charakter částic odpovídá současně se vyskytujícími paralelním skutečnostem. Lidské vědomí je rozloženo přes širší pásmo výskytu paralelních skutečností, měřením se šíře tohoto pásma zúží a pozorovatel následně vidí menší množství variant.

Jako lékař jsem poznal osudy mnoha lidí, kteří se pohybovali na hranici mezi životem a smrtí. Někdy byl jejich zdravotní stav tak těžký, že jejich duše bez rozloučení navždy zmizela, protože se už z klinické smrti nepodařilo dosáhnout návratu zpět. Náš vnitřní

svět není nic jiného než míra pravdy, kterou jsme na našem putování poznali. V životě je spousta věcí pro člověka nadbytečných, ale on je nedovede oddělit, stává se na nich závislým. Jedinec může mít postavení a majetek, světskou slávu i moc. Z hlediska věčnosti to není nic platné, vše hmotné zůstane na této planetě.

Běžně vnímáme to, co je, ale bez povšimnutí necháváme, co není. Přesto „co není“, má stejnou důležitost jako „co je“. V okamžiku, kdy padne mlha, nebo sluchové ústrojí zaregistruje pomlku v hudbě či zrakem spočineme na prázdné ploše obrazu, podvědomě pocítíme prázdnotu. V zámlece ji prožijeme, než svět znovu mysl vtáhne do děje. Prázdnota není neexistencí něčeho čili nicotou. Je podstatou myslí, neomezeným základem čehokoliv pro cokoli, co se může objevit, změnit či zmizet.

Vzato z tohoto úhlu pohledu je lidský život poněkud nepřírozený. Na mramorovém stole pitevny – v jakoby modelovém absurdním prostoru civilizace – hmotné skutečnosti pozemského života uplývají do prázdna, a to nezávisle na tom, zda medicína dokáže rozpoznat příčiny úmrtí.

Dostat se ke dřeni životní pravdy! Hledejme a nalézejme tajemství smyslu naší cesty. Jsou naše životy, ukotvené geny, součástí informace, ozvěny pocházející z vesmíru? Kam až doletí slovo láska, jestliže se vesmír rozpíná víc a víc?

Bohumil Ždichynec

„Tak tohle tedy člověk dělá. Umírá. Nemá tušení, k čemu to všechno je. Nikdy nemá dost času, aby se to dozvěděl.“

Ernest Hemingway: Sbohem, armádo

„Kniha neobstála při testu na bakteriích. Bud' není vtipná, nebo bakterie nemají smysl pro humor.“

Sebastian Wortys

„Moudrý muž si nikdy nezoufá. Nebot' když končí naděje, začíná rezignace.“

George B. Shaw

„Tajemství světa leží všude tam, kde se nám podaří universum vidět transparentně.“

Pierre Teilhard de Chardin

Nad Písmem

Proti lásce stojí lhostejnost

L 16,19-31

Kontextem celé dnešní perikopy z Lukášova evangelia je otázka vzkříšení, která se promítla se všemi důsledky do myšlení novozákonní doby. Dvě starozákonní biblické pasáže o vzkříšení se nacházejí v knize proroka Izajáše, jedna delší potom u Daniele.

Známým je spor o existenci vzkříšení v novozákonní době mezi saduceji a farizeji. První rozměr tohoto sporu je v podobě vzkříšení, v otázce těla, duše a ducha. Židovství nikdy v konečném důsledku nepřijalo myšlenku oddělení duše a těla, myšlenku dualismu. Vliv je vidět právě v pasáži, v níž boháč prosí: „Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí aspoň špičku prstu ve vodě a svaží mé rty...“ Onu tělesnost a potřebu vody s ní spojenou zde pasáž vy-zdvihuje. Druhý rozměr celého sporu pak dnešní novozákonní pasáž ovlivňuje zásadně. U proroka Daniele v 12,2 se říká: „Mnozí

z těch, kteří spí v prachu země, procitnou, jedni k životu věčnému, druzí k pohaně a věčné hrůze.“ Důvodem vzkříšení je zde odplata a ústředním motivem otázka Boží moci. V Boží moci u proroka Izajáše a Daniele vlastně končí i moc smrti jako největšího zla. Smrt bude přemožena. Daniel nepovažuje trest smrti jako dostatečný. Utlačovatelé jsou také vzkříšení, aby mohli být podrobeni soudu. Zde dochází v myšlení judaismu k zásadnímu obratu. Každý jednotlivec je brán před Bohem jako individualita, což se projevuje zvláště v období zkoušek, příběh bratří a jejich matky v druhé knize Makabejských je typickým.

Klíč pro celou perikopy však může být ještě jinde. Skutečná opozice proti biblickému pojetí lásky v konečném důsledku není nenávisť. Proti biblické lásce stojí lhostejnost. Motiv lhostejnosti je ústřední i pro podobenství o milosrdném Sama-

řanu. Bohatý člověk se vlastně v dnešním novozákonním textu ničím zvlášť naoko neproviňuje. Není ani napsáno, že by Lazara odmítnul. Pravděpodobně plní všechny náboženské povinnosti, je možná i hrdým členem náboženské komunity a myslí si o sobě, že je jejím středem. Je však prostě pouze lhostejný. On, který je bohatý a vážený, nedopřeje sluchu a pohledu někomu pod sebou. Nemusí dělat ani nic očividně zlého. Pouze maličké a nepatrné sestře, bratrovi nedopřeje slyšení, pohled, spravedlnost, soucit. Sám si myslí, že nepáchá nic zlého, když se na utrpení a zlu vlastně fyzicky nepodílí a jeho ruka jakoby zůstává čistá. Proviňuje se lhostejností. Prorok Daniel v 12,9 říká: „Ty vytrvej do konce. Pak odpočineš, ale na konci dnů povstaneš ke svému údělu.“ Naší povinností je nezavírat oči, neodvracet pohled a vytrvat až do konce.

Jan Rokyta

Panovníku Hospodine, byt' jsi největší, jsi Bohem maličkých.

Ty jsi ve vši své Boží nádheře, ale i prostotě.

Jsi v radosti, ale i v každé slze.

Máš moc, jsi ale i v odmítnutí zraňující moci ve svém Synu.

Jsi Bohem, který nezapomíná na žádného ztrápeného, utiskovaného a maličkého.

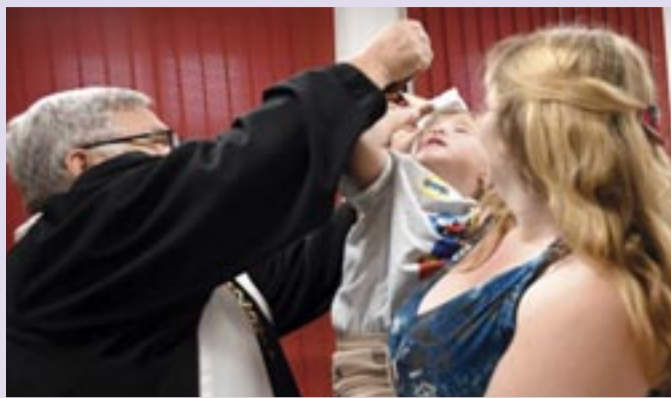
Všichni uzurpátoři, lhostejní svévolníci před tebou dojdou zapomenutí věčného.

Za to ti patří díky a čest.

Zprávy

Krst Alexandra v Bratislave

Dňa 4. 9. 2022 až z Anglicka priletel chlapec Alexander, aby obdržal sviatosť krstu. O krst požiadala babička, ktorá k nám dochádza na nedeľné bohoslužby. Alexander sa bránil, napriek tomu odišiel ako pokrstený chlapec.

V novej modlitebni cirkvi v Bratislave to bol štvrtý krst v poradí v tomto roku.

NO Bratislava

Slavnostní zahájení akademického roku na HTF UK

Tradiční shromáždění při příležitosti zahájení nového akademického roku se slovem děkanky doc. Kamily Veverkové se bude konat v aule H109 v hlavní budově (Pacovská 350/4, Praha 4) **3. října v 10.30 hodin.** **red**

Olomoucká diecéze Církve československé husitské vypisuje
vyhledávací řízení na funkci

diecézní/-ho tajemníka/-ce v úvazku 1,0.

Požadavky:

dokončené min. SŠ vzdělání s maturitou

- kladný vztah k administrativě
- pečlivost, komunikativnost
- členství v ČČSH výhodou

- trestní bezúhonnost doložená výpisem z rejstříku trestů
- dobrá uživatelská znalost práce na počítači
- řidičský průkaz skupiny B výhodou (není podmínkou)

Výše mzdy se řídí církevními předpisy.
Předpokládaný termín nástupu je 1. 1. 2023.
Více informací na tel.: 776 765 105
nebo na e-mailu: dieceze.olomouc@ccsh.cz.

Nabídky se životopisem a motivačním dopisem zasílejte do 13. 11. 2022 prostřednictvím e-mailové adresy dieceze.olomouc@ccsh.cz nebo poštou na: Olomoucká diecéze Církve československé husitské, Žilinská 113/5, 779 00 Olomouc.

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Boháč a Lazar

Zvládnete správně seřadit přeházené věty příběhu? Pokud ano, získáte pořadí písmenek do tajemky. Pomůže vám text L 16,19-31.

1. Lazar toužil i po zbytcích z boháčova stolu. (A)
2. Abraham odpověděl: „Mají Mojžiše a proroky, ať je poslouchají! Pokud to nedělají, nepřesvědčí je ani to, když někdo vstane z mrtvých.“ (I)
3. U vrat jeho domu lehával chudý a nemocný Lazar. (Č)
4. Z pekla v dálce uviděl Abrahama a u něj Lazara. (P)
5. Zemřel i ten boháč a přišel do pekla, kde trpěl hladu a žizni. (É)
6. Byl jeden bohatý člověk, nádherně se strojíl a každý den skvěle hodoval. (V)
7. Boháč si jej však nevšímal. (S)
8. Boháč tedy prosil Abrahama, ať Lazara pošle k němu domů varovat jeho pět bratrů, aby se také nedostali do pekla. (N)
9. Lazar zemřel a andělé jej přenesli do nebe k Abrahamovi. (N)
10. Prosil Abrahama, ať pošle Lazara, aby mu alespoň rty ve vodě omočil. (O)
11. „A navíc je mezi námi propast, kterou nelze překročit,“ dodal. (Á)
12. Abraham mu však připomněl, jak dobře se měl za svého života a jak zle se měl naopak Lazar. (K)

(Řešení z minulého čísla: Přijít do věčných přibytků.)

Jana Krajčířiková

Z ekumeny

MARTINA VIKTORIE KOPECKÁ OPĚT ZVOLENA DO ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU SVĚTOVÉ RADY CÍRKVI

Farářka naší církve Martina Viktorie Kopecká byla dne 6. září 2022 znovuzvolena členkou Ústředního výboru Světové rady církvi. Stalo se tak na 11. valném shromáždění SRC, které se konalo v Karlsruhe v Německu od 31. srpna do 8. září 2022. **redakce**

Divákem i hercem na náboženské scéně

Srdečně zveme na Husitskou teologickou fakultu UK na konferenci k oslavě 25 let existence religionistického časopisu Dingir. **Sobota 15. října od 9.30 do 17 hodin,** Pacovská 350/4, Praha 4. Vstup volný. **red**

Seminář společnosti Veritas
Seminář se koná **22. října v 10 hodin na faře ČCE v Pardubicích.** Přednášku na téma „Ženské evangelické spolky“ bude mít Pavel Dočekal. **Ladislav Dlouhý za společnost Veritas**

Proniknout do tajů kvantové fyziky

31. 10. v 18 hodin, Auditorium OVK, Maiselova 15, Praha 1. Kvantová fyzika – teorie, která vznikla na počátku minulého století, je výjimečná tím, že používá pojmy, které nejsou intuitivní. V čem se kvantová fyzika liší od starších fyzikálních teorií? Má i svou spirituální rovinu a je sluchitelná s Tórou? Jak kvantový přístup souvisí s individuální zodpovědností, která hraje v judaismu velkou roli? Cílem přednášky prof. Josepha Maftoula je vysvětlit základní pojmy kvantové fyziky i bez hlubších znalostí matematiky. Vstupné: zdarma. **red**

NÁBOŽENSTVÍ NA CESTÁCH: SEVERSKÉ LUTERÁNSTVÍ JE STÁLE ŽIVÉ

Švédská luterská církev (Svenska Kyrkan) je již téměř 500 let největší církví této skandinávské země. I když v roce 2000 proběhla její odluka od státu a počet jejích členů vytrvale klesá, je stále identifikace Švédů s jejich církví vysoká. Erby či vlajky Svenska Kyrkan, které tvoří červený kříž ve žlutém poli, lze zcela běžně vidět na automobilech či v zahradách švédských občanů. Českého návštěvníka zvyklého především na barokní katolické kostely může překvapit, jak málo se interiéry švédských kostelů od těch stredo-eurospkých odlišují. Zejména ve starších stavbách nalezneme bohatou figurální výzdobu hýřící barvami včetně soch andělů, snad jen méně buclatých než jejich čeští kolegové. V zemi proslulé skromným životním stylem je to ale pochopitelné. Také v moderně pojatých interiérech můžeme nalézt symboly typické pro katolictví: baptisterium sloužící též jako kropenka, velikonoční svíce paškal, modlitební zátiší s možností zapálit svíci, relikviář na poutním místě s ostatky svaté Brigity. Ta se, mimo jiné, dostala i se svou svatozáří do znaku města Vadstena, kde založila konvent a kde její ostatky dodnes odpočívají a těší se úctě poutníků. Při procházce ulicemi města pak můžete toto vyobrazení najít např. na poklopec městské kanalizace. Tak jako většina veřejného prostoru jsou i kostely ve Švédsku upravené a moderní realizace jejich vybavení jsou provedené vkusně a ve vysoké estetické kvalitě. Jako příklad může sloužit baptisterium v městském kostele v Karlskroně. Objekt z leštěné černé žuly je pojat tak, že hladina svěcené vody splývá s okraji nádrže a vytváří iluzi, že se jedná o jednolitý blok kamene. Na rozdíl od těch českých se kostely Švédské církve zejména ve městech snaží být pro návštěvníky všeho druhu přívětivé. Můžete si tam v době mimo bohoslužby posloužit kávou, pro malé návštěvníky je k dispozici dětský koutek s hračkami, mezi kterými nechybí ani liturgický oděv, oltář a další bohoslužebné potřeby. **Vojtěch Tutr, info.dingir.cz**

Ktoré náboženstvo je pravé?

Na otázku, či sú všetky náboženstvá rovnako hodnotné, Halík nevie dať odpoveď. Táto otázka môže byť položená len Bohu. Je možné vnímať náboženstvá ako rôzne jazyky a odmietnuť snahy o ich „verifikáciu“ či hierarchizáciu. Otázka, ktorý jazyk je správny či ktorý je ten najlepší, nemá zmysel. Vtedy musím pravdivosť viery druhého prinajmenšom pripustiť ako možnosť. Na otázku, ktoré náboženstvo je pravé, môžem smelo odpovedať „to moje“, pokiaľ ja a ten, ktorý mi kladie otázku, vieme, že odpovedám v jazyku vyznania lásky. Dieťa, ktoré na otázku, ktorá matka je najlepšia, a milujúci manžel na otázku, ktorá žena je najkrajšia, odpovie „tá moja“, hovoria pravdu, zjavujú hebkú pravdu formou lásky - zjavujú lásku ako pravdu života. Dieťa, ktoré na podobnú otázku odpovie „všetky matky sú rovnaké“, a manžel, ktorý povie „na každej žene je niečo pekné“, sú síce možno bližšie „objektívnej pravde“, ale úprimne povedané je to čudné dieťa a čudne milujúci manžel. Jeden buddhistický mních, s ktorým Halík natáčal v Barme rozhovor, sa ho po natáčaní opýtal, či len „študuje náboženstvá“, alebo či niektoré aj „praktizuje“. Keď mu povedal, že vo svete náboženstva nie je „outsider“, ale „insider“, že je kresťan a katolícky kňaz, priateľsky sa rozžiariť: „Je to ako keby ste hral na iný nástroj, než hrám ja; ale aj keď nehráme na rovnaký nástroj či v rovnakom orchestri, obaja máme radi hudbu a môžeme si oveľa lepšie porozumieť navzájom, než s tými, ktorí nemajú hudobný sluch a žiadnej hudbe sa nevenujú.“ Rôznosť náboženstiev pripomína rôznosť jazykov. Niektoré náboženstvá - ako jazyky - sú nám bližšie a zrozumiteľnejšie než iné; aj tu stupeň porozumenia záleží na prostredí, v ktorom sme vyrastali, ako aj na našej životnej skúsenosti, schopnosti a ochote sa učiť. Podobne ako jazyky sa aj náboženstvá v mnohom líšia - napríklad svojou rozšírenosťou alebo šírkou výrazových prostriedkov. Rovnako ako pokusy prekonať rôznosť jazykov vytváraním umelých jazykov, tak aj pokusy presadiť náboženské obdoby esperanta sú odsúdené k neúspechu. Existujú samozrejme možnosti „prekladov“, ale aj ony majú svoje problémy. Kresťanstvo nie je len jedným z náboženstiev. Je to jedinečné náboženstvo, ktoré by mohlo slúžiť ako katalyzátor hodnôt pre iné náboženstvá (H. Küng). **Štefan Šrobár**

